

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Planavdelningen
Claes Halling
08-785 54 19

GRANSKNINGSYTTRANDE

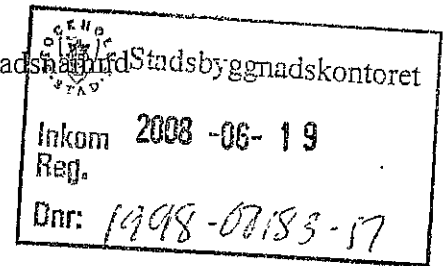
Datum
2008-06-13

Beteckning
401-08-22065

Bilaga 3 (4)

Bilaga 2

Stockholms stadsbyggnadsnämnd Stadsbyggnadskontoret
Registraturen
Box 8314
104 20 STOCKHOLM

Förslag till översiktsplan (förddjupning) för Nationalstadsparken – Stockholmsdelen, Utställningshandling mars 2008

Stockholms stad har överlämnat ett förslag till förddjupning av översiktsplan för Stockholms del av Nationalstadsparken i samband med utställning enligt 4 kap. 6 § plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har 2006-11-05 lämnat ett samrådsyttrande över en tidigare version av planförslaget.

Vid utställningen begränsar Länsstyrelsen granskningen till om förslaget inte tillgodoser riksintressen, om förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm inte följs, om frågor som angår två eller flera kommuner inte samordnats på ett lämpligt sätt samt om bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Nedanstående frågor kan leda till att Länsstyrelsen enligt 12 kap.1 § PBL kan komma att pröva stadens beslut att anta detaljplaner eller områdesbestämmelser.

Granskningsyttrandet ska enligt 4 kap. 2 § PBL fogas till översiktsplanen.

Länsstyrelsen har under utställningstiden gett Banverket (Östra banregionen), Försvarsmakten (Livgardet) och Vägverket (Region Stockholm) tillfälle att lämna synpunkter på förslaget.

Skärgården - Mälaren / riksintresse

Stockholms skärgård samt Mälaren, även delarna inom Stockholms stad, omfattas av de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap. i miljöbalken. Dessa områden är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena i sin helhet av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd i dessa områden endast om det kan ske på sådant sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelsen utgör enligt lagtexten dock inget hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet. Enligt Länsstyrelsens uppfattning är undantaget tillämpligt i här aktuellt område.

I översiktsplaneförslaget omnämns inte nämnda riksintresse. **Översiktsplaneförslaget bör kompletteras med skrivningar om bestämmelserna enligt 4 kap. miljöbalken.**

Bebyggelse inom Nationalstadsparken och värdefulla natur- och kulturmiljöer/ riksintresse

I förslaget till översiktsplan redovisas två områdeskaraktärer som utgår från idag pågående markanvändning. Fyra områden redovisas utgöra parklandskap och naturmiljöer. De avses vara skyddade mot intrång genom Nationalstadsparkens lagskydd. Markanvändningen inriktas mot friluftsliv och rekreation med bevarande natur- och kulturvärden. I planen anges också att kompletteringsmöjligheter för byggande ges inom sex områden som idag utgör mer bebyggda och anlagda områden. Dessa områden utgör sådana zoner inom Nationalstadsparken som, enligt förslaget, kan förändras och kompletteras med ny bebyggelse och anläggningar under förutsättning att detta inte medför skada på det historiska landskapets natur- och kulturvärden.

Enligt Länsstyrelsens uppfattning hade det varit önskvärt med tydligare riktlinjer för förändringar och upprustning av kulturmiljöer samt tydligare vägledning för markanvändningen speciellt inom Vetenskapsstaden och Evenemangsparken. Det hade även varit önskvärt att översiktsplanen varit vägledande om tillståndsprövningar av tillfälliga publika anläggningar bl.a. på Södra Djurgården.

För att ännu bättre tillgodose det övergripande syftet att bevara områdets kvaliteter för framtiden anser Länsstyrelsen vidare det önskvärt att behovet av utveckling av spridningszoner mellan Nationalstadsparken och dess omgivningar samt inom Nationalstadsparkens gröna midja lyfts fram i översiktsplanen. Det bör här särskilt framhållas att det i planen tydligare borde framgå hur den viktiga ekologiska länken förbi Gärdesbebyggelsens "getingmidja" kan bibehållas och helst stärkas då denna enligt stadens egna redovisningar successivt försvagats under senaste seklet. Syftet redovisas, men konkreta förslag saknas.

Länsstyrelsen kan konstatera att avvägningen mellan att göra översiktsplanen till ett instrument som håller under en lång tid och samtidigt ge klara och enkla förhållningsregler för nödvändiga förändringar, upprustningar och i vissa fall kompletteringar av byggnader och anläggningar inte är lätt. Planen ska vara entydig övergripande och bör då inte i alla delar vara för detaljerad. Den nu föreliggande planens översiktliga karaktär gör att konsekvenserna fullt ut inte kan förutses vilket påverkar planens värde som underlag för en detaljplan och/eller tillståndsprövning. Som vägledning för tillämpning av lagskyddet redovisar översiktsplanen en gräns/ markering mellan de områden som utgör naturmiljöer och parklandskap och de delar av Nationalstadsparken som är mer bebyggda. Denna uppdelning ger ett underlag för kommande prövningar av åtgärder inom parken. Länsstyrelsen vill dock framhålla att lagtexten i 4 kap. 7 § miljöbalken omfattar hela parken. De mer exakta avgränsningarna av de olika delområdena och dess innehåll måste göras i samband med kommande detaljplanering och tillståndsprövning utifrån lagens formulering. I detta sammanhang vill Länsstyrelsen särskilt peka på att det är ett starkt samhällsintresse att området för vetenskap och forskning kan utvecklas. **Länsstyrelsen förutsätter att hänsyn till de nämnda**

miljöerna kommer att beaktas i eventuellt efterföljande detaljplanering och tillståndsbeslut, så att kommande bebyggelse, anläggningar eller andra åtgärder utförs på sådant sätt att riksintressena tillgodoses. Viktigt att området i första hand utnyttjas för utveckling av kunskapsinstitutionerna, m.h.t. det mycket begränsade utrymmet.

Bebyggelse vid miljöstörande verksamheter / hälsa och säkerhet / miljö kvalitetsnormer

Förslaget till översiktsplan redovisar i mycket liten omfattning olika miljö- och riskfrågor och gällande miljö kvalitetsnormer som är viktiga att uppmärksamma i eventuellt efterföljande planläggning och tillståndsprövning. Länsstyrelsen förutsätter att störningar, risker och miljö kvalitetsnormer kommer att beaktas i eventuellt efterföljande detaljplanering och tillståndsbeslut, så att kommande bebyggelse, anläggningar eller andra åtgärder som utförs inte blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa och säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Infrastrukturutbyggnader inom Nationalstadsparken/riksintresse

Förslaget visar reservat för diskuterade huvudvägar och spår enligt Översiktsplan 99 samt tunnelförläggning av Roslagsvägen och förlängning av tunnelbanan från Kungsträdgården. Det är en redovisning av vad staden angett i andra sammanhang utan att ta ställning till om projekten ska genomföras eller om de är förenliga med Nationalstadsparkens lagskydd. Eventuellt kommande utbyggnader prövas i särskild ordning genom egna planer och tillståndsprocesser. Inom Nationalstadsparken finns anläggningar för distribution av fjärrvärme, el gas o.d.. Vissa av dessa anläggningar utgör delar av större system som betjänar stora delar av staden och regionen. Dessa viktiga funktioner behöver även kunna utvecklas framöver. Inte heller här ger översiktsplanen vägledning om befintliga anläggningarna eller eventuella utbyggnader är lämpliga och förenliga med Nationalstadsparken.

Det är inte idag möjligt att överblicka de anspråk på förändringar i infrastrukturen som kan komma att väckas framöver och därför inte möjligt att redovisa slutgiltiga sträckningar och vilka områden som kan komma att beröras. Det vore önskvärt om översiktsplanen kompletteras med scenarios som beskriver hur behov av nödvändig infrastruktur kan tillgodoses samtidigt som parklandskap och naturmiljö kan bevaras på bästa vis. Utbyggnader får när så blir aktuellt prövas i detaljplaneläggning samt i särskild ordning enligt speciallagstiftningar. Länsstyrelsen utgår från att hänsyn till de Nationalstadsparkens värden och förutsättningar kommer att beaktas i eventuellt efterföljande detaljplanering och tillståndsbeslut för erforderliga infrastrukturanläggningar, så att dessa utförs så att riksintressena tillgodoses.

Datum
2008-06-13

Beteckning
401-08-22065

Nationalstadsparkens avgränsning / riksintresse

Gränsen för Nationalstadsparken är till största delen helt given och inte ifrågasatt. På några ställen råder osäkerhet. Inom Stockholm har gränsdragningen vid bl.a. Husarviken diskuterats. Länsstyrelsen har tidigare konstaterat att tolkningen av olika kartor där Nationalstadsparkens gräns framgår, inte i alla delar är förenliga bl.a. beroende på grundkartornas olika framställningssätt. Länsstyrelsen gjorde då den bedömningen att gränsfrågan behöver preciseras och att detta bör ske i samband med att fördjupning av översiktsplanen för Nationalstadsparken tas fram såväl inom Solna som i Stockholms stad.

Länsstyrelsen har ingen invändning mot på vilket sätt Nationalstadsparkens gräns redovisats i översiktsplaneförslaget.

Miljöbedömning

Stadsbyggnadsnämnden har bedömt att något behov av miljöbedömning enligt miljöbalken av översiktsplanen inte föreligger. Nationalstadsparkens lagskydd syftar till att skydda det historiska landskapets natur- och kulturvärden. Lagtexten är utformad som stoppregler för sådana åtgärder som innebär intrång i naturmiljö eller parklandskapet eller skadar historiska landskapets natur- och kulturvärden. Detta innebär att tillståndspliktiga åtgärder som skulle kunna medföra betydande miljöpåverkan på Nationalstadsparkens värden inte är tillåtna. Översiktsplanen utgår från Nationalstadsparkens lagskydd och preciserar områdets huvudstruktur och markanvändning samt ger vägledning för framtida beslut inom den tillåtna ram som lagskyddet ger. Den vägledning som planen ger för eventuell kommande infrastrukturanläggningar är att de kan byggas eller byggas om i den utsträckning som de senare visas finnas behov av och lagstöd för, efter särskild prövning enligt speciallagstiftning eller detaljplan. Dessa planers genomförande skulle vid en miljöbedömning då kunna komma att medföra betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har i detta speciella fall inget att invända mot ett sådant resonemang.

Upplysning

Regeringen har nyligen remitterat ett förslag till ändring av bestämmelserna om nationalstadspark i 4 kap 7 § för att under vissa förutsättningar kunna möjliggöra tillfälliga åtgärder. Enligt förslaget ska Länsstyrelsens besluta om vård- och skötselplaner för parken där många frågor som inte går att reglera i en fördjupad översiktsplan kommer att hanteras.

I den slutliga handläggningen deltog tf länsöverdirektör Rutger Öijerholm, beslutande, miljödirektör Lars Nyberg, plandirektör Inger Holmqvist och planchef Claes Halling, föredragande

Rutger Öijerholm

Claes Halling